

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 453/13

לפני :
כבוד השופט ס' גובראן
כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט ע' פוגלמן

העותרים :
1. נחום ליכטיק
2. אלון לוי
3. שגיא חילאל
4. אשר רובין
5. יעקב פוקס
6. להב לשכת ארגוני העצמאים והעסקים בישראל
7. נעמ"ת תנועת נשים עובדות ומתנדבות
8. התאחדות המלאכה והתעשייה

נ ג ד

המשיבה :
רשות המיסים

עתירה למתן צו על תנאי ובקשה למתן צו ביניים

בשם העותרים :
בשם המשיבה :
עו"ד זיו שרון ; עו"ד רמי אריה ; עו"ד ארז שביט
עו"ד עמנואל לינדר

פסק דין

השופט ס' גובראן:

עניינה של העתירה שלפנינו הוא בבקשת העותרים, כי נורה למשיבה ליתן טעם מדוע לא תציית להוראתו ובקשתו של המחוקק כפי שבאו לידי ביטוי במכתביו של יו"ר וועדת הכספים של הכנסת, חבר הכנסת הרב משה גפני (להלן: חבר הכנסת משה גפני) ובדיונים בועדות הכספים לפיהן נתבקשה המשיבה להשהות את הוצאת השומות והליכי הגביה בסוגיית החישוב הנפרד של הכנסות בני זוג בקרב בני זוג נשואים העובדים יחד, לאור פיזור הכנסת, והיעדר היכולת בשלב זה להשלים מהלך של תיקון החקיקה הרלוואנטית בו החל לפני פיזור הכנסת. עוד מבקשים העותרים מבית

המשפט, כי יזמן את המשיבה ויורה לה ליתן טעם מדוע לא תציית להוראתו ובקשתו של המחוקק המתוארת לעיל בייחוד כאשר דרישה זו של המחוקק באה בעקבות קבלת המלצתו של בית משפט זה לביצוע תיקון חקיקתי בעניין החישוב הנפרד של בני זוג העובדים יחדיו באותו עסק, כפי שבאו לידי ביטוי בע"א 8114/09 + ע"א 8297/09 + ע"א 1177/10 משה מלכיאלי נ' פקיד שומה אשקלון (1.2.2012) (להלן: פס"ד מלכיאלי).

לטענת העותרים, נוכח פסיקתו של בית משפט זה וקריאותיו למחוקק במסגרת פסקי הדין האמורים לעיל, החל המחוקק בהליכי חקיקה לתיקון רטרואקטיבי של המעוות עליו הצביע בית משפט זה בסוגיה, ובינתיים ביקש המחוקק – כפי שהדברים באו לידי ביטוי במכתביו של יו"ר ועדת הכספים של הכנסת, חבר הכנסת משה גפני ובדיונים בועדות הכספים לרשות המסים – להשהות את הוצאת השומות והליכי הגבייה בסוגיית חישוב מאוחד וזאת בקרב בני זוג נשואים העובדים יחד, וזאת לאור פיזור הכנסת והעדר היכולת במצב זה להשלים לעת הזו את תיקון החקיקה הרלוואנטית. העותרים טוענים, כי המשיבה עצמה את עיניה ועשתה כל אשר לאל ידה כדי להתעלם במפגיע מדרישות המחוקק ומהערות בית משפט זה תוך עשיית דין לעצמה. לא רק שהמשיבה לא שעתה לבקשתו הברורה של המחוקק אלא אף האיצה את הליכי הגבייה. היא יצרה קרע בינה לבין המחוקק ובפעולותיה היא משחיתה לריק ומבזה את מילותיו של בית משפט זה ודברי המחוקק.

עם הגשת העתירה, ביקשו העותרים צו ביניים, לפיו תימנע המשיבה או מי מעובדיה מפתיחת הליכים חדשים ותעצור ההליכים התלויים ועומדים לרבות הליכי שומה, הזמנות לדיון, התדיינויות, הליכי פשרה והליכי גבייה הנוגעים לשאלת המיסוי של בני זוג העובדים בעסק משותף לאלתר ועד לקבלת פסק דין בעתירה. לטענתם, הסעדים המבוקשים אינם מכוונים לחיוב הרשות לעשות פעולה אקטיבית או להוראה כי תפעל לאור החקיקה העתידית. כל שמבוקש בעתירה הוא הקפאת המצב המשפטי והקשבה לקריאות בית משפט זה שהופנו אל המחוקק במסגרת פסקי הדין האמורים לעיל וכל שמבוקש הוא כי המשיבה תמתין ולא תשנה את המצב המשפטי המביא לפגיעה בנישומים לגביהם עולה שאלת החישוב המאוחד/נפרד. לטענתם, יש ליתן למחוקק לסיים את תיקון הליך החקיקה לאחר הבחירות ולאחר שתקום ממשלה חדשה בישראל והכנסת תזכה בסמכותה מחדש.

המשיבה טוענת לבקשה למתן צו ביניים, כי דין הבקשה להידחות. לטענתה, העותרים מבקשים למעשה שבית המשפט יורה למשיבה להתנהג כאילו סעיף 66(ד)

לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: הפקודה) אינו קיים ולפעול בניגוד למה שקובעת הוראת חקיקה ראשית זו. העותרים מבקשים למעשה שבית המשפט יורה למשיבים להתנהג כאילו שגם פט"ד מלכיאלי לא ניתן ואינו קיים וכאילו שהוא לא הוכרע על ידי בית משפט זה כפסק דין עקרוני. לטענתה, מזה לפחות שבעה חודשים מאז שניתנו ההנחיות לפקידי השומה פועלת המשיבה ליישום הדין הקיים כפי שאושר על ידי בית משפט זה בפט"ד מלכיאלי.

ביום 17.1.2013 ביקשנו את תגובת המשיבה לעתירה תוך 60 יום, ולבקשה למתן צו ביניים תוך 10 ימים.

לאחר קבלת תגובת המשיבה לבקשה למתן צו ביניים ובהסתמך על האמור בה בלבד, החלטנו לדון בעתירה, ללא קבלת תגובת המשיבה לעתירה עצמה.

לאחר שבחנו את טענות הצדדים, שוכנענו, כי דין העתירה להידחות על הסף מחמת היעדר עילה להתערבותו של בית משפט זה. עניינה של העתירה הוא כאמור בסוגיה של חישוב המס על הכנסת בני זוג לפי פקודת מס הכנסה, הקובעת כלל של חישוב מאוחד וחריג של חישוב נפרד המותנה בכך שאין תלות בין מקורות ההכנסה של בני הזוג. עניין זה עמד במרכזו של פט"ד מלכיאלי בו נדונה פרשנותה של הוראת סעיף 66(ד) לפקודת מס הכנסה. לאחר פסיקות סותרות של בתי המשפט המחוזיים, ניתן על ידי בית משפט זה פט"ד מלכיאלי, אשר הפך לחלוט והשיב הלכה על מכונה לגבי החוק הקיים לנוכח המצב שנוצר עקב פסיקות סותרות בבתי המשפט המחוזיים. המשיבה פעלה לגבות את המס מהנישומים בהתאם להוראות החקיקה וההלכה הפסוקה.

עם זאת, פורסמו מטעם המשיבה בראשית יולי 2012 הנחיות לפקידי השומה בהן נקבע, כי היות שהמצב המשפטי ששרר בשנים קודמות היה מעורפל לאור פסיקות סותרות, החליטה המשיבה להקל על נישומים שדרשו חישוב נפרד וקבעה הקלות. הקלות נוספות נקבעו בחודש נובמבר 2012 עקב פניית ועדת הכספים של הכנסת ופניות נוספות. לבסוף, במענה למכתבו של ח"כ משה גפני מיום 25.12.2012, השיב מנהל המשיבה דורון ארבלי במכתב מיום 2.1.2013, בין היתר, כי למרות פסיקת בית משפט זה בסוגיה שקיבלה את עמדת רשות המסים, אימצה רשות המסים גישה מקלה ככל הניתן והודיעה על שורת הקלות על מנת למזער את הפגיעה בציבור הנישומים. עוד ציין מנהל המשיבה במכתבו, כי כל חקיקה עתידית, ככל שתהיה, בנושא מיסוי בני זוג גם אם תחולתה תהיה רטרואקטיבית תיושם על ידי רשות המסים במלואה.

בעתירתם מבקשים למעשה העותרים מבית המשפט להורות למשיבה לפעול בניגוד למצב החוקי הקיים ובניגוד להלכה הפסוקה. ברי, אפוא, כי לרצונם זה של העותרים לא ניתן להיעתר. יש לפעול על פי המצב החוקי המצוי. על פי הדין הקיים. ברי, אפוא, כי אם יסבור המחוקק כי יש צורך לתקן את החוק בעניין זה, יצטרך המחוקק ליתן דעתו על כך. גם אם בשלב זה התקיימו דיונים בוועדת הכספים של הכנסת היוצאת ומספר חברי כנסת התבטאו באופן כזה או אחר, המחוקק טרם אמר את דברו ואין למשיבה לפעול, אלא על פי הדין הקיים. אין ספק – וכך גם ציין במכתבו מנהל המשיבה – כי אם המחוקק יחליט לחוקק שינוי לחוק הקיים – תיושם החקיקה על ידי רשות המסים במלואה.

אשר על כן, העתירה נדחית על הסף. ממילא מתייתרת הבקשה למתן צו ביניים.

ניתן היום, ב' באדר התשע"ג (12.2.2013).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט